Uluslararası

İslam Ekonomisi Kongresi

"Covid-19 Sonrası İslam Ekonomisi: Fırsatlar, Güçlükler ve Çözüm Önerileri"

Bildiriler Kitabı

Uluslararası İslam Ekonomisi Kongresi

Covid-19 Sonrası İslam Ekonomisi: Fırsatlar Güçlükler ve Çözüm Önerileri

27-28 Ekim 2021

Bildiriler Kitabı

Editör

Murat Şimşek

Hossam Moussa Mohamed Shousha

Yusuf Karatay

KARABÜK ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI - 66

E-ISBN: 978-605-9554-64-0

Karabük, Aralık 2021

Uluslararası İslam Ekonomisi Kongresi

Covid-19 Sonrası İslam Ekonomisi: Fırsatlar Güçlükler ve Çözüm Önerileri Bildiri Kitabı

Editörler

Prof. Dr. Murat Şimşek

Dr. Öğr. Üyesi Hossam Moussa Mohamed SHOUSHA

Arş. Gör. Yusuf Karatay

Karabük Üniversitesi Yayın Onayı

Prof. Dr. Refik Polat (Rektör)

Karabük Üniversitesi Yayın Koordinatörü

Prof. Dr. Ufuk Karadavut

İslami İlimler Fakültesi Yayın Onayı

Prof. Dr. Murat Şimşek (Dekan)

İslami İlimler Fakültesi Yayın Komisyonu

Doç. Dr. Tuğrul Tezcan

Doç. Dr. Abdülcebbar Kavak

Dr. Öğr. Üyesi Uğur Gözel

Fakülte 29.11.2021 tarih ve 85458 sayılı Komisyon Kararı

Yayın Takip

Arş. Gör. Oğuz Bozoğlu

Arş. Gör. Hanifi Laçin

Arş. Gör. Mahmut Esat Özcan

Mizanpaj

Arş. Gör. Oğuz Bozoğlu

Kapak Tasarım

Öğr. Gör. Abdürrahim Topal

Her hakkı saklıdır. Yayıncının izni olmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz. Kaynak gösterilmek şartıyla iktibas edilebilir.

Eserde yayınlanan yazıların her türlü sorumluluğu yazarlarına aittir.

İrtibat | *Contact*

Karabük Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, 78050, Karabük

Karabük Univ. Fac. of Islamic Studies, 78050, Karabük/Turkey

www.karabuk.edu.tr

Tel: (90 370) 418 67 00 Fax: (90 370) 418 93 17

https://iiec.karabuk.edu.tr/

https://kutuphane.karabuk.edu.tr/index.aspx

İÇİNDEKİLER

SEMPOZYUM KOMİTESİ XI

PROGRAM KİTAPÇIĞI/PROGRAM BOOK/كتيب البرنامج XV

Uluslararası İslam Ekonomisi Kongresi (27-28/10/2021)
"Covid-19 Sonrası İslam Ekonomisi: Fırsatlar, Güçlükler ve Çözüm Önerileri"
..... XXI

First International Islamic Economics Congress (27-28/10/2021) XXII
"Islamic Economy Post-Covid: opportunities and challenges"

(27-28/10/2021) المؤتمر الدولي للاقتصاد الإسلامي

"الاقتصاد الإسلامي بعد كوفيد -١٩: الفرص والتحديات ومقترحات الحلول" XXIV

BİRİNCİ BÖLÜM

BİLDİRİLER

ACTIVATING TEMPORARY *WAQF* AND ITS MECHANISMS IN SOCIAL FINANCING IN ALLEVIATING THE EFFECTS OF COVID-19: APPLICABLE PROSPECTS IN MALAYSIA 2

Bouhedda GHALIA 2

Saheed Abdullahi BUSARI 2

Saidatolakma Mohd YUNUS 2

REGENERATIVE PUBLIC-CIVIC PARTNERSHIP: A DURABLE BUSINESS MODEL BASED ON ISLAMIC PRINCIPLES AND FINTECH FOR EASY AND HARD TIMES OF ECONOMY 17

Ibrahim ARI 17

Muammer KOÇ 17

DID COVID-19 AFFECT CONSUMERS BEHAVIOR? EVIDENCE FROM TURKEY AND EGYPT FOR ONLINE SHOPPING AND HOARDING 27

Salma ABDELLATEF 27

ECONOMIC RECOVERY FOR MSMES IN POST-PANDEMIC ERA: POTENTIAL ROLE OF WAQF 44

Sherrindra Avedta PRASETYO 44

TÜRK EXİMBANK İTHALAT FİNANSMANINA MURÂBAHA YÖNTEMİYLE UYGULANABİLECEK ÜRÜN ÖNERİLERİ 50

Fatih KAZANCI 50

İSLAM EKONOMİSİ BAĞLAMINDA DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUM OLARAK *HİSBE* TEŞKİLATI 64

Ömer DÖNMEZ 64

Saim KAYADİBİ 64

KATILIM BANKACILIĞINDA FİNANSAL ÜRÜNLER VE RİSK YÖNETİMİ..... 78
Beyzanur ALMIŞ..... 78
Saim KAYADİBİ..... 78
İSLAM HUKUKUNDA MENKUL MALLARIN/PARANIN VAKFEDİLMESİNE DAİR FIKHÎ YAKLAŞIMLARIN MODERN PARA VAKFI MODELLERİ / UYGULAMALARI IŞIĞINDA YENİDEN DEĞERLENDİRİLMESİ..... 92
Adem YILDIRIM*..... 92
İSLAM EKONOMİSİNE GÖRE İSTİHDAM: COVİD-19 SALGININ İSLAM ÜLKELERİNDE İSTİHDAM ETKİSİ: ÜLKELERARASI BİR KARŞILAŞTIRMA..... 106
Nihat ALTUNTEPE..... 106
COVID-19 SÜRECİNDE ZEKÂTIN İNSAN VE TOPLUM PSİKOLOJİSİNE ETKİSİ, EKONOMİYE SAĞLADIĞI KATKILAR..... 117
İsmail YILMAZ..... 117
SALGININ ETKİLERİYLE MÜCADELEDE BİR FİNANSMAN KAYNAĞI OLARAK KARZI HASEN MÜESSESİNİN AKTİF KILINMASINDA HZ. PEYGAMBER'İN BORÇ, BORÇLU VE ALACAKLI'YA YAKLAŞIMI..... 130
Recep ERTUĞAY..... 130
İSLAM HUKUKU AÇISINDAN AKREDİFLİ İŞLEMLER VE KAMBİYO..... 141
Arif ATALAY..... 141
KÂR PAYI İLE FAİZ ORANLARININ AYNI OLDUĞU ELEŞTİRİSİNE YÖNELİK ANALİTİK BİR ÇALIŞMA: FAİZ VE KÂR PAYI ORANININ KARŞILAŞTIRMASI..... 152
Serpil SUMER..... 152
Turan ÖNDEŞ..... 152
TEKÂFÜL SİGORTASINDA HİBRİT MODEL..... 163
Murat ŞİMŞEK..... 163
Hatice Kübra PEKKIRBIZLI..... 163
GÜNÜMÜZ EKONOMİ SİSTEMİNDE KUR'ÂN VE SÜNNET'İN GETİRDİĞİ FIKHIN YAŞAMA DÖKTÜĞÜ EKONOMİ - İMKANI (FIRSATI) ZORLUKLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ-..... 170
Mehmet Nuri GÜLER..... 170
BANKACILIK SEKTÖRÜNDE KURUMSAL SOSYAL SORUMLULUK: KONVANSİYONEL BANKALAR VE KATILIM BANKALARININ KARŞILAŞTIRILMASI..... 194
Berrak ÇÖREKÇİOĞLU..... 194
Nilay ALTANLAR..... 194
Hasan TERZİ..... 194

TASARRUFA DAYALI FAİZSİZ FİNANS MODELİ VE TÜRKİYE UYGULAMALARI. 203
Şulenur YURTSEVER 203
Burcu YILMAZ 203
Hasan TERZİ 203
FAİZSİZ KREDİ KULLANIMINDA TÜFE VE ÜFE ORAN YAKLAŞIMLARININ ANALİZİ 215
Ali ACAR 215
KATILIM FİNANSINDA VEKÂLET YÖNTEMİ VE KULLANIM ALANLARI 221
Süleyman KONUR 221
TÜRK KATILIM BANKALARINDA KÂRLILIK KALİTESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: COVİD-19 ÖZELİNDE 244
Fatimah ABDULRIDHA AL-FARISEE 244
Saim KAYADİBİ 244
260. " عقود الاستصناع والاستصناع الموازي نموذجاً " أثر جائحة كورونا على تنفيذ الالتزامات التعاقدية
عبد الحنان العيسى 260
281 ..... دور الوقف في مواجهة آثار جائحة كورونا على التعليم القرآني في الجزائر
نعيم حنك 281
محمد أمين حسيني 281

İKİNCİ BÖLÜM

ÖZET BİLDİRİLER

ACTIVATING TEMPORARY *WAQF* AND ITS MECHANISMS IN SOCIAL FINANCING IN ALLEVIATING THE EFFECTS OF COVID-19: APPLICABLE PROSPECTS IN MALAYSIA 296
Bouhedda GHALIA 296
Saheed Abdullahi BUSARI 296
Saidatolakma Mohd YUNUS 296
REGENERATIVE PUBLIC-CIVIC PARTNERSHIP: A DURABLE BUSINESS MODEL BASED ON ISLAMIC PRINCIPLES AND FINTECH FOR EASY AND HARD TIMES OF ECONOMY 297
Ibrahim ARI 297
Muammer KOÇ 297
INTEGRATION OF WAQF MODEL FOR HEALTH CARE SERVICES IN INDONESIA 298
Atha Mahdi MUHAMMAD 298

Syahruddin 298
Atika Rukminastiti MASRIFAH 298
POSITIVE SOCIAL IMPACT OF ISLAMIC SOCIAL FINANCE DURING COVID-19: CASE STUDY OF MALAYSIA 299
Nur Shasha Dilla Binti Mohd 299
REVIVING THE SOCIO-ECONOMIC POTENTIAL AND UNIVERSAL ROLE OF WAQFS VIA INTEGRATION OF KNOWLEDGE (IOK) *MAQĀṢID* METHODOLOGY IN UNPRECEDENTED TIMES 300
Jasmin OMERCİC 300
TEMPORARY WAQF IN THE FRAMEWORK OF MAQAÎID SHARIAH: A STUDY ON CONTEMPORARY SOCIAL NEEDS UNDER COVID 19 301
Dr. Rachid AOUIDAD 301
ROLE OF INFORMATION TECHNOLOGY IN PROFESSIONAL ZAKAT COLLECTION FUNDS IN INDONESIA 302
Faqih RAMADHAN 302
Yunita WULANDARI 302
Sunan Autad SARJANA 302
Azidni ROFIQO 302
COMPARATIVE ANALYSIS BETWEEN TRADITIONAL AND MODERN WAQF FUNDRAISING MANAGEMENT 303
Ghazy TRIYATNO 303
Khurun'in ZAHRO' 303
Achmad ARIF 303
Arif Dian SANTOSO 303
WAQF MANAGEMENT MODEL FOR SELF-SUSTAINED EDUCATIONAL INSTITUTION 304
Naufal Arsil Fitra PRATAMA 304
Mufti AFIF 304
Fadhila Tianti Mudi AWALIA 304
Abdul Aziz Husni MUBAROK 304
ANALYSIS OF THE IMPLEMENTATION OF STOCK WAQF MODEL IN INDONESIA 305
Nur ALAMSYAH 305
Hartomi MAULANA 305
Aqif KHILMIA 305
Alfarid FEDRO 305

BLOCKCHAIN ZAKAT SYSTEM: A STRATEGY TO RAISE MUZAKKI'S TRUST IN ZAKAT INSTITUTION....307
Moch. Rahmantio TRIATMAJA....307
Lathiefa RUSLI....307
Andini RACHMAWATI....307
Sheema Haseena ARMINA....307
DID COVID-19 AFFECT CONSUMERS BEHAVIOR? EVIDENCE FROM TURKEY AND EGYPT FOR ONLINE SHOPPING AND HOARDING....308
Salma ABDELLATEF....308
ECONOMIC RECOVERY FOR MSMES IN POST-PANDEMIC ERA: POTENTIAL ROLE OF WAQF....309
Sherrindra Avedta PRASETYO....309
INTEGRATION OF *MAWARITH*-WAQF MODEL FOR ORPHAN EMPOWERMENT: PRELIMINARY MODEL AND MODUS OPERANDI....310
Syahruddin....310
Mufti AFIF....310
Eko Nur CAHYO....310
NEED TO REDEFİNE ISLAMİC FİNANCE İN THE LİGHT OF MAQASİD AL-SHARİAH....311
Mohammad Kabir HASSAN....311
FIKIH VE İSLÂM İKTİSADI AÇISINDAN DROPSHİPPİNG....312
Fatih TURAY....312
AAOIFI FAİZSİZ FİNANS STANDARTLARINDA MURABAHA VE TÜRK KATILIM BANKACILIĞI SİSTEMİNDE UYGULANIŞI....314
Fatih GÜÇLÜ....314
Saim KAYADİBİ....314
Feyzullah Esad ŞEKKELİ....314
ZEKÂT MALLARINDA ARANAN ŞARTLAR BAĞLAMINDA SOSYAL SORUMLULUK....316
Yusuf BALTA....316
PANDEMİ DÖNEMİNİN YOKSULLUĞA ETKİSİ VE YOKSULLUĞUN AZALTILMASINDA ZEKÂTIN ÖNEMİ....317
Niyazi GÜMÜŞ....317
TÜRK EXİMBANK İTHALAT FİNANSMANINA MURÂBAHA YÖNTEMİYLE UYGULANABİLECEK ÜRÜN ÖNERİLERİ....318
Fatih KAZANCI....318

İSLAM EKONOMİSİ BAĞLAMINDA DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUM OLARAK *HİSBE* TEŞKİLATI 320
Ömer DÖNMEZ 320
Saim KAYADİBİ 320
KATILIM BANKACILIĞINDA FİNANSAL ÜRÜNLER VE RİSK YÖNETİMİ 322
Beyzanur ALMIŞ 322
Saim KAYADİBİ 322
İSLAM HUKUKUNDA MENKUL MALLARIN/PARANIN VAKFEDİLMESİNE DAİR FIKHÎ YAKLAŞIMLARIN MODERN PARA VAKFI MODELLERİ / UYGULAMALARI IŞIĞINDA YENİDEN DEĞERLENDİRİLMESİ 323
Adem YILDIRIM* 323
İSLAM EKONOMİSİNE GÖRE İSTİHDAM: COVİD-19 SALGININ İSLAM ÜLKELERİNDE İSTİHDAM ETKİSİ: ÜLKELERARASI BİR KARŞILAŞTIRMA 325
Nihat ALTUNTEPE 325
COVID-19 SÜRECİNDE ZEKÂTIN İNSAN VE TOPLUM PSİKOLOJİSİNE ETKİSİ, EKONOMİYE SAĞLADIĞI KATKILAR 326
İsmail YILMAZ 326
SALGININ ETKİLERİYLE MUCADELEDE BİR FİNANSMAN KAYNAĞI OLARAK KARZI HASEN MÜESSESİNİN AKTİF KILINMASINDA HZ. PEYGAMBER'İN BORÇ, BORÇLU VE ALACAKLI'YA YAKLAŞIMI 328
Recep ERTUĞAY 328
İSLAM HUKUKU AÇISINDAN AKREDİFLİ İŞLEMLER VE KAMBİYO 330
Arif ATALAY 330
KÂR PAYI İLE FAİZ ORANLARININ AYNI OLDUĞU ELEŞTİRİSİNE YÖNELİK ANALİTİK BİR ÇALIŞMA: FAİZ VE KÂR PAYI ORANININ KARŞILAŞTIRMASI 331
Serpil SUMER 331
Turan ÖNDEŞ 331
TEKÂFÜL SİGORTASINDA HİBRİT MODEL 333
Murat ŞİMŞEK 333
Hatice Kübra PEKKIRBIZLI 333
BANKACILIK SEKTÖRÜNDE KURUMSAL SOSYAL SORUMLULUK: KONVANSİYONEL BANKALAR VE KATILIM BANKALARININ KARŞILAŞTIRILMASI 334
Berrak ÇÖREKÇİOĞLU 334
Nilay ALTANLAR 334
Hasan TERZİ 334

TASARRUFA DAYALI FAİZSİZ FİNANS MODELİ VE TÜRKİYE UYGULAMALARI.336
Şulenur YURTSEVER.....336
Burcu YILMAZ.....336
Hasan TERZİ.....336
FAİZSİZ KREDİ KULLANIMINDA TÜFE VE ÜFE ORAN YAKLAŞIMLARININ ANALİZİ.....338
Ali ACAR.....338
KATILIM FİNANSINDA VEKÂLET YÖNTEMİ VE KULLANIM ALANLARI.....339
Süleyman KONUR.....339
TÜRK KATILIM BANKALARINDA KÂRLILIK KALİTESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: COVİD-19 ÖZELİNDE.....341
Fatimah ABDULRIDHA AL-FARISEE.....341
Saim KAYADİBİ.....341
343. " عقود الاستصناع والاستصناع الموازي نموذجاً " أثر جائحة كورونا على تنفيذ الالتزامات التعاقدية
عبد الحنان العيسى.....343
344(كوفيد١٩) في زمن جائحة كورونا القرض الحسن في رفع معاناة المحتاجين ومواساة المنكوبين دور
Hakim Ebrahim Abdul Jabbar al-SHAMIRI.....344
دور الوقف المالي في التصدي للكوارث الطبيعية والأزمات البشرية.....346
Affa Mohammed Saeed OSMAN.....346
تقييم دور معايير المحاسبة لصيغ التمويل الإسلامية في الحد من آثار جائحة كورونا.....348
علي أحمد شيخون.....348
"دراسة فقهية تطبيقية على البنوك التشاركية في تركيا" الشرط الجزائي عند تعثر سداد الدين.....350
خالد زين العابدين ديرشوي.....350
أشرف عبد الستار محمود.....350
حسام موسى شوشه.....350
تطبيق نظرية المصلحة في إدارة الأراضي الوقفية.....352
Khurun'in ZAHRO'.....352
Mulyono JAMAL.....352
Musta'an al- FARUQI.....352
"الاقتصاد الإسلامي ووسائله للنهوض بالاقتصاد في ظل جائحة كورنا".....354

354.....معد كامل علوان الفراجي
354.....خالد ديرشوي
356..... تطورات دراسات الجدوى الاقتصادية بعد جائحة كورونا
356..... ماجد فوزي أبوغزالة
357.....مقترحات لرفع مساهمة المستفيدين من الوقف التعليمي في تطويره وتنميته واستمراره
357..... "الجامعات الوقفية نموذجاً"
357.....المقداد علي الشامي
359.....المكاسب المحرمة في المصارف الإسلامية أحكامها ودورها في مواجهة تحديات جائحة كورونا
359..... محمد غالب دخني
361..... ((مقومات الاقتصاد الاسلامي في زمن تحديات كوفيد ١٩ كورونا)).
361.....محمد إبراهيم علي الحماشي
في ظل تفشي وباء الوسائل الوقائية والعلاجية للتعامل مع الديون المتعثرة من منظور الاقتصاد الإسلامي
363..... كوفيد١٩
363..... محمد يحيى الرشيدي
365.....نقل الزّكاة وإخراج القيمة فيها الاقتصاد الإسلامي ما بعد جائحة كورونا: الفرص والتحديات
365.....محمد جنيد بن محمد نوري الدّيرشوي
368.....دور الوقف في مواجهة آثار جائحة كورونا على التعليم القرآني في الجزائر
368.....نعيم حنك
368.....محمد أمين حسيني
371..... دور الوقف في مواجهة آثار جائحة كورونا
371..... صلاح أحمد فراج حمدالله
373.....دور القرض الحسن في معالجة آثار الوباء لتحقيق مقاصد الشريعة باستخدام تقنية البلوك تشين
373..... ياسر محمد عبد الرحمن طرشاني
375.....لجوء البنوك التشاركية التركية إلى التورق المنظم في ظل جائحة كورونا وبدائله الشرعية
375..... Zeynelabidin Hayat

SEMPOZYUM KOMİTESİ

1. Onur kurulu üyeleri

Prof. Dr. Göksel AŞAN (T.C. Cumhurbaşkanlığı Finans Ofisi Başkanı, TÜRKİYE)

Prof. Dr. Mustafa KURT (Marmara Üniversitesi Rektörü, TÜRKİYE)

Prof. Dr. Musa Kazım ARICAN (ASBÜ Rektörü, TÜRKİYE)

Prof. Dr. Refik POLAT (Karabük Üniversitesi Rektörü, TÜRKİYE)

2. Sempozyum başkanlığı üyeleri

2.1. Başkan:

Prof. Dr. Murat ŞİMŞEK (KBU, TÜRKİYE)

2.2. Başkan Yardımcıları:

Prof. Dr. Saim KAYADİBİ (KBU, TÜRKİYE)

Dr. Öğretim Üyesi Hossam Moussa Mohamed SHOUSHA (KBU, TÜRKİYE)

3. Danışma heyeti üyeleri

Prof. Dr. Ali Muhyiddin AL-KARADAGI (Secretary General of the International Union of Muslim Scholars)

Prof. Dr. Ahmed Mohamed Al-Sharqawi SALEM (Al Azhar University, EGYPT)

Prof. Dr. Fadhl Abdullah MURAD (Qatar University, QATAR)

Prof. Dr. Murad AL-AMIN

Prof. Dr. Qais Mohammad Alshaikh MUBARAK (King Faisal University, SUUD)

Prof. Dr. Tevfik Ahmet El-GHALBZOURI (Al-Karaouine University-Tetouan, ALGERIA)

Prof. Dr. Tlili MOUNIR (Al Zaytona University, TUNISIA)

Dr. Abdulaziz Abdullah AL-THANI (Qatar University, QATAR)

Dr. Izzuddin Al-Amin MUSA (Khartoum University, SUDAN)

Dr. Khalid Mohammed MIFTAH (Qatar University, QATAR)

Dr. Mohammed AMIN (ALGERIA)

Dr. Mohammed Salim AL-YAFI'I (Project Manager of the Global Zakat Fund, QATAR)

Dr. Muhammed KAYRAT (ALGERIA)

Dr. Nayef Mohammad AL-AJMI (Kuwait University and the former Minister of Justice and Minister of Awqaf and Islamic Affairs, KUWAIT)

Dr. Nazzam B. Mohammed Al-Yaqubi AL-ABBASI (Chairman of the Shariah Supervisory Board at the International Investment Bank, Kingdom of Bahrain, BAHRAIN)

Dr. Osama EBUEKR (Secretary General of the International Zakat Organization, JORDAN)

Dr. Sultan b. Ibrahim EL-HASIMI (Qatar University, QATAR)

Dr. Walid b. Abdu'l-Mun'im ÂL-MAHMUD (BAHRAIN)

4. Bilim – hakem kurulu üyeleri

Prof. Dr. Abderrahman HIBAOUI (ALGERIA)

Prof. Dr. Abdulmuhsen AL-MUTAIRI (Arab Open University, KUWAIT)

Prof. Dr. Fahrettin ATAR (KBU, TÜRKIYE)

Prof. Dr. M. Kabir HASSAN (New Orleans Üniversitesi, AMERİKA)

Prof. Dr. Mohamed ABDELLATIF (Qatar University, QATAR)

Prof. Dr. Murat ŞİMŞEK (KBU, TÜRKİYE)

Prof. Dr. Servet BAYINDIR (İÜ, TÜRKİYE)

Dr. Tarık AKIN (TURKEY)

Esra DEMİRCİ (TURKEY)

İsmail DEREYATUK (TURKEY)

Şanbaz YILDIRIM (TURKEY)

Birol ORER (TURKEY)

Madaa M. MUNJID (TURKEY)

Nurullah TIRMAN (TURKEY)

Doç. Dr. Abdulcebbar KAVAK (KBU, TÜRKIYE)

Doç. Dr. Aladdin GÜLTEKİN (KBU, TÜRKIYE)

Doç. Dr. Hamdi KIZILER (KBU, TÜRKIYE)

Doç. Dr. Mustafa Selim YILMAZ (KBU, TÜRKIYE)

Doç. Dr. Mustafa YİĞİTOĞLU (KBU, TÜRKIYE)

Doç. Dr. Ömer Faruk HABERGETİREN (KBU, TÜRKIYE)

Doç. Dr. Tuğrul TEZCAN (KBU, TÜRKIYE)

Dr. Öğr. Üyesi Abdulkadir ATAR (KBU, TÜRKIYE)

Dr. Öğr. Üyesi Halid DERŞEVİ (KBU, TÜRKİYE)

Dr. Öğr. Üyesi Hossam Moussa Mohamed SHOUSHA (KBU, TÜRKIYE)

Dr. Öğr. Üyesi Hossameldeen Khalil Farag MOHAMMED (KBU, TÜRKİYE)

Dr. Öğr. Üyesi Yakup KOÇYİĞİT (KBU, TÜRKIYE)

Dr. Ahmed M. AL-DUBAYAN (General Director of the Islamic Cultural Center in London, SUUD)

Dr. Jassim Bin Mohammed AL-JABER (Qatar University, QATAR)

Dr. Mohammad Akram NADWI (The Oxford Center for Islamic Studies, INDIA)

Dr. Mohammed Emin ISMAIL (SUDAN)

Dr. Omar AL-CHEBLI (Al Zaytona University, TUNISIA)

Dr. Osama Fathi Ahmed YOUNIS (JORDAN)

Dr. Tariq Adburrahman AL-HAWAS (Imam Muhammad Bin Saud Islamic University, SUUD)

4.1. Uluslararası İslam Ekonomisi ve Finansı Uygulama ve Araştırma Merkezi (ULIFAM) Üyeleri

Doç. Dr. Abdurrahman Yazıcı (ASBÜ, TÜRKİYE)

Doç. Dr. Mahmut Samar (ASBÜ, TÜRKİYE)

Doç. Dr. Şahban Yıldırımer (ASBÜ, TÜRKİYE)

Dr. Öğr. Üyesi Adnan Oweida (ASBÜ, TÜRKİYE)

Dr. Öğr. Üyesi Ahmad Hersh (ASBÜ, TÜRKİYE)

Dr. Öğr. Üyesi Tawfik Azrak (ASBÜ, TÜRKİYE)

4.2. Marmara Üniversitesi İslam Ekonomisi ve Finansı Enstitüsü (MUİSEF) Üyeleri

Prof. Dr. Ertuğrul Boynukalın (Müdür) (MÜ, TÜRKİYE)

Prof. Dr. Hasan Hacak (Müdür Yard.) (MÜ, TÜRKİYE)

Prof. Dr. Cengiz Kallek (MÜ, TÜRKİYE)

Prof. Dr. Mehmet Boynukalın (MÜ, TÜRKİYE)

Prof. Dr. Sami Erdem (MÜ, TÜRKİYE)

Prof. Dr. Tahsin Özcan (MÜ, TÜRKİYE)

Doç. Dr. Nail Okuyucu (MÜ, TÜRKİYE)

Dr. Öğr. Üyesi İrfan İnce (MÜ, TÜRKİYE)

Dr. Öğr. Üyesi Mahmut Sami Güngör (MÜ, TÜRKİYE)

Dr. Öğr. Gör. Murat Yaş (MÜ, TÜRKİYE)

5. Düzeneme kurulu

Prof. Dr. Murat ŞİMŞEK (KBU, TÜRKİYE)

Dr. Öğr. Üyesi Hossam Moussa Mohamed SHOUSHA (KBU, TÜRKIYE)

Dr. Öğr. Üyesi Halid DERŞEVİ (KBU, TÜRKİYE)

Dr. Öğretim Üyesi Mohamed Amine HOCINI (KBU, TÜRKİYE)

Dr. Tarık AKIN (TÜRKİYE)

Nurullah TIRMAN (TÜRKİYE)

Arş. Gör. Doğan GÜLTEKİN (TÜRKİYE)

Arş. Gör. Yusuf KARATAY (KBU, TÜRKİYE)

6. Sekretarya

Arş. Gör. Ayşe Betül ALGÜL (KBU, TÜRKİYE)

Arş. Gör. Hacer GERGİN (KBU, TÜRKİYE)

Arş. Gör. Hanifi LAÇİN (KBU, TÜRKİYE)

Arş. Gör. Mahmut Esad ÖZCAN (KBU, TÜRKİYE)

Arş. Gör. Oğuz BOZOĞLU (KBU, TÜRKİYE)

Arş. Gör. Yusuf KARATAY (KBU, TÜRKİYE)

لجوء البنوك التشاركية التركية إلى التورق المنظم في ظل جائحة كورونا وبدائله الشرعية

Zeynelabidin Hayat*

الملخص:

يعتبر التورق المنظم أو المصرفي من الأدوات التي تستخدمها الكثير من البنوك التشاركية لتوفير السيولة المالية، وعلى الرغم من اختلاف المعاصرين في مدى جوازه وفي الشروط التي يجب توفره فيه إلا أن البنوك التشاركية التركية وسعت استخدامها له في ظل الظروف الاقتصادية الصعبة التي تسببت بها جائحة كورونا، فعلى الرغم من إصدار اللجنة الشرعية لاتحاد البنوك التشاركية التركية معيار التورق الذي حصر اللجوء إلى التورق المنظم بحالة الحاجة فقط وبشروط معينة إلا أن تأجيل تطبيق هذا المعيار بسبب الظروف الراهنة سمح للبنوك التشاركية التركية بالإكثار من استخدام التورق المنظم، فبينما اكتفى بعضها بإجراء التورق لإعادة جدولة الديون المتعذر وفاؤها توسع البعض الآخر واستخدمه كأداة تمويل اعتيادية، وسيتم في هذا البحث العمل على دراسة مدى حاجة البنوك التشاركية التركية إلى التورق المنظم في ظل جائحة كورونا وفي ضوء ارتفاع نسب التضخم، كما سيتم التطرق إلى الحلول البديلة كالقروض الموثقة برهن، وكالقروض المتبادلة من خلال نظام النقاط، وكإنشاء سوق إسلامية لإجراء عمليات التورق المستوفية للشروط الشرعية، وكالاستثمار في الصناديق الاستثمارية، وكإنشاء صندوق للقرض الحسن، أو صندوق للغرامة والتكافل.

الكلمات المفتاحية: الفقه، التورق المنظم، البنوك التشاركية، تمويل، جائحة كورونا.

* Dr. Öğr. Üyesi, Erzincan Binlai Yıldırım Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Temel İslâm Bilimleri Bölümü. Assist. Prof., Erzincan Binali Yıldırım University, Faculty of Theology, Department of İslamic Studies, Erzincan/Turkey, zeynel.hayat@erzincan.edu.tr, tel no: 00905340522375, orcid.org/0000-0002-9073-6681

Conducting Organized Tawarruq By Turkish Participation Banks İn Light Of The Corona Pandemic And İts Legitimate Alternatives

Abstract: Organized or Banking Tawarruq is one of the tools used by many Participation banks to provide financial liquidity. Despite the differences of contemporaries regarding the permissibility of Organized Tawarruq and the conditions that must be met in it, the Turkish Participation banks have sought to use it in light of the difficult economic conditions caused by the Corona pandemic. Although the Sharia Committee of the Union of Turkish Participation Banks issued the standard of Tawarruq, which limited the Organized Tawarruq procedure to the case of need only and with certain conditions, the postponement of the application of this standard due to the current circumstances allowed the Turkish Participation banks to make more use of Organized Tawarruq. While some of these banks were satisfied with performing Tawarruq to reschedule debts that could not be repaid, some other banks expanded and used it as a regular financing tool. In this research, I will study the extent to which Turkish Participation banks need Organized Tawarruq in light of the Corona pandemic and in light of the high rates of inflation. I will also address alternative solutions such as the repurchase agreement and reciprocal loans through the points system. In conclusion, I will suggest some alternatives, including: Establishing an Islamic market to conduct Tawarruq operations that comply with the legal requirements, Investing in mutual funds, establishment of a market for the exchange of Islamic instruments and the establishment of a good loan fund.

Keywords: Fıqh, Organized Tawarruq, Participation Banks, Financing, Corona Pandemi.